

Wnioski z debaty „Polityka energetyczna Polski – priorytety polskiej energetyki” 8.2.2012

W debacie udział wzięli:

- **dr Maciej Bukowski**, Prezes Instytutu Badań Strukturalnych
- **Janusz Piechociński**, Poseł na Sejm RP
- **dr Henryk Majchrzak**, Prezes Zarządu, PSE Operator
- **dr Zdzisław Muras**, Dyrektor Departamentu Przedsiębiorstw Energetycznych, Urząd Regulacji Energetyki
- **Grzegorz Onichimowski**, Prezes Zarządu Towarowej Giełdy Energii
- **Andrzej Szymański**, Prezes Zarządu, Landis+Gyr
- **prof. Krzysztof Żmijewski**, Sekretarz Generalny SRNPRE

Wnioski z debaty:

Prelegenci oraz uczestnicy debaty byli zgodni, że pilnym zadaniem rządu jest znowelizowanie polityki energetycznej kraju. Według ekspertów strategią energetyczną dla Polski powinien być Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej przygotowywany przez resorty gospodarki i środowiska. Znowelizowana polityka energetyczna musi przede wszystkim być dokumentem precyzującym realizację celów strategicznych przez rząd. Działania operacyjne powinny być realizowane wyłącznie przez podmioty rynkowe. Rząd powinien dopracować cele i mechanizmy wykonawcze w Polityce Energetycznej Polski (PEP) tak, aby działania podmiotów były skoordynowane ze strategią Państwa. Znowelizowany dokument musi uwzględniać obszary gospodarki, które nie zostały do tej pory zdefiniowane np. gaz łupkowy, pikoźródła. PEP także powinna określić bilans energetyczny kraju do 2050 roku definiując na nowo jakie surowce energetyczne, źródła energii będą kształtować przyszłość gospodarczą kraju. Pilna jest też aktualizacja prognoz cen energii i surowców w oparciu o które planowane będą inwestycje. Dokument powinien jasno określić cel główny oraz cele cząstkowe dla poszczególnych podsektorów gospodarki w szczegółowo sprecyzowanym horyzoncie czasowym. W dyskusji podkreślono też, że w znowelizowanej Polityce Energetycznej Polski (PEP) należy określić konkretne cele obligatoryjne (tak jak w dokumentach UE), a nie jedynie fakultatywne, a także proponowane terminy realizacji. PEP będzie wymagała częstych aktualizacji ze względu na dynamicznie zmieniające się realia, zwłaszcza w obrębie działań wykonawczych, dlatego też eksperci uważają, że terminy czasowe realizacji celów powinny być realne.

W szczegółowych wnioskach eksperci biorący udział w dyskusji podkreślili, że należy położyć nacisk na dywersyfikację miks energetyczny, zwłaszcza w horyzoncie do roku 2030 – więcej gazu i OZE (wprowadzić możliwość regulacji mocy wytwórczych farm wiatrowych, obligatoryjne magazyny energii, zdynamizować rozwój fotowoltaiki), mniej węgla (jednak nie rezygnując z tego surowca, który nadal jest podstawą polskiej gospodarki). Żeby domknąć bilans energetyczny w roku 2014 należy zwiększyć efektywność energetyczną, import energii, rozwijać energetykę prosumencką i rozproszoną (także kogenerację, w tym gazową) oraz zwiększyć elastyczność systemu elektroenergetycznego, co zapewni m.in. zrównoważenie szczytu zapotrzebowania na energię i odciążą energetykę konwencjonalną. W zakresie aktywności międzynarodowej Polska powinna zintensyfikować działania w pozyskanie środków z nowopowstałego mechanizmu finansowego UE w latach 2014-2020 - CEF dla wsparcia infrastruktury transportowej, energetycznej i telekomunikacyjnej. W funduszu tym dla energetyki przewidziano w nim 9,1 mld Euro. Mechanizm

ten ma wzmocnić wspólny rynek. Obszary priorytetowe to: autostrady elektroenergetyczne, sieci inteligentne, sieci przesyłowe CO₂. Zdaniem ekspertów o środki z CEF powinny starać się zarówno samorządy jak i przedsiębiorstwa, także we współpracy z innymi krajami z regionu Europy Środkowo-Wschodniej. W związku ze jasno określonymi celami unijnymi Polska powinna położyć nacisk na zwiększenie efektywności energetycznej. W szczególności wspierać takie projekty, które nie będą generować zbędnych inwestycji. Należy przede wszystkim podnosić świadomość odbiorcy w zakresie rynku energii oraz rozwijać jego konkurencyjność. Stąd niezbędne jest uwzględnienie w PEP market couplingu oraz odejście od taryf dla odbiorców indywidualnych (energia elektryczna, gaz) i stworzenie płynnego rynku detalicznego. W aspekcie rozwoju rynku energii ważnym elementem jest też udział odbiorców (zwłaszcza przedsiębiorstw) w zarządzaniu ograniczeniami dostaw energii. W tym aspekcie ważny jest też rozwój rozwiązań i technologii wspierających prosumentów – odbiorców produkujących energię na własne potrzeby (obecnie polityka znacząco odbiega od możliwości technologicznych). Należy szybko doprecyzować standardy i procedury związane ze smart meteringiem (pierwsze wymiany starych liczników już od 2014) tak, aby firmy technologiczne mogły zabezpieczyć właściwe technologie i systemy informatyczne. Polska powinna też rozwijać i wykorzystywać już istniejący potencjał połączeń transgranicznych (niewykorzystany potencjał, np. linii 750 kV łączącej Polskę z Ukrainą). Zapisy o rozwoju sieci transgranicznych powinny być doprecyzowane w PEP, a w szczególności określone strategiczne kierunki nowych inwestycji. W tym aspekcie według uczestników debaty niezbędna jest ustawa upraszczająca procesy inwestycyjne tzw. ustawa o korytarzach przesyłowych

Reasumując:

- Priorytetem jest zmiana miksu energetycznego opartego dziś głównie na węglu
- Poprawa jakości technologicznej linii przesyłowych i dystrybucyjnych oraz rozwój sieci inteligentnych
- Pełne otwarcie rynku energii i wsparcie energetyki prosumenckiej

UZASADNIENIE

Unia Europejska przygotowała dla swojej strategii energetycznej dokument „Energy Roadmap 2050”, który zakłada co najmniej 40 proc. udział energii odnawialnej w bilansie energetycznym oraz wzrost efektywności energetycznej o 30-40 %. „Energy Roadmap 2050” stanowi dla Polski trudne wyzwanie w zakresie realizacji inwestycji energetycznych. Polska nie ma aktualnej strategii energetycznej dostosowanej do założeń polityki europejskiej. Już obecnie można zaobserwować niepokojące spowolnienie nowych inwestycji. Skutki funkcjonowania polskiej energetyki wysokoemisyjnej będą odczuwalne w sposób znacznie bardziej dotkliwy niż w postindustrialnych, mniej produkujących krajach. Potrzebna jest więc nowa Polityka Energetyczna Polski, która będzie nie tylko kompatybilna z celami UE, ale uwzględni także rozwój narodowego potencjału energetycznego i zrównoważony rozwój gospodarki.